

An Application of Good Governance Principles in Customhouse Officer working, Prachuapkhirikhan

Rachen Samun

Master of Public Administration Program, Stamford International University

Corresponding Author: chensamun@yahoo.com

Received: April 23, 2019 Revised: June 21, 2019 Accepted: July 24, 2019

Abstract

This research aimed to study: 1) the level of application of the good governance principles of the customhouse officers working in Prachuapkhirikhan, and 2) the relationships between the customhouse officers' level of application and their understanding on the good governance principles. The samples were 130 customhouse officers in Prachuapkhirikhan. The research tools were analytical statistics such as percentage, mean and standard deviation. Chi-Square analysis and multiple regression analysis were also employed to analyze the data.

The research found that: 1) the application of the good governance principles by the customhouse officers at Prachuapkhirikhan was at the highest level; 2) the officers' understanding on the good governance principles was also at the highest level; 3) the officers' understanding of the good governance principles had the causal relationship with their practices of the principles in their work place with the significant level at .001.

Keywords: Application, Understanding, Prachuapkhirikhan Customhouse Officers

การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์

ราเชน ชามัน

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

Corresponding Author: chensamun@yahoo.com

ได้รับบทความ: 23 เมษายน 2562 ปรับปรุงแก้ไข: 21 มิถุนายน 2562 ตอรับตีพิมพ์: 24 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าไคสแคว์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีการประยุกต์ในระดับมากที่สุด 2) ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด 3) ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: การประยุกต์, ความรู้ความเข้าใจ, ข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์

บทนำ

ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับที่ 24 ของโลก และมีมูลค่าการนำเข้าเป็นอันดับที่ 23 ของโลก ประเทศคู่ค้าหลัก ได้แก่ ประเทศจีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เป็นต้น และในการนำเข้าส่งออกนั้น หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ให้บริการนั้น คือ กรมศุลกากร ในแต่ละปีมีผู้ใช้บริการกรมศุลกากรทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด่านศุลกากรต่างๆ ท่าเรือ หรือท่าอากาศยาน เป็นจำนวนมาก และผู้บริการจะพบกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่แตกต่างกันไป จนเกิดข้อเปรียบเทียบหรือข้อขัดแย้งต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ในเรื่องของจรรยาบรรณในการให้บริการของเจ้าหน้าที่หรือหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การบริการที่ไม่มีความเป็นธรรม การเรียกหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ การปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด เป็นต้น ทำให้เกิดข้อร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรจากผู้รับบริการอยู่เป็นประจำ ซึ่งกรมศุลกากรเห็นปัญหาด้านนี้และกำลังเร่งแก้ปัญหาด้านนี้อย่างเร่งด่วน เพื่อการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด เพื่อเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559)

กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรจากการนำเข้าสินค้าและส่งออกสินค้า การป้องกันและปราบปรามการทำความผิดทางศุลกากร โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรต่อกระทรวง การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการส่งออก และการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรในทางศุลกากรต่อกระทรวง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตและการส่งออกโดยมาตรการทางภาษีอากร การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากร และการปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย (กรมศุลกากร, 2558)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของการปฏิบัติงานข้าราชการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) การศึกษา 4) รายได้ และ 5) ประเภทผู้ใช้บริการ และความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักการมีส่วนร่วม 4) หลักความโปร่งใส 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า และศึกษาตัวแปรตาม คือ การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมศุลกากร ได้แก่ 1) การตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ 2) การตรวจสอบราคาสินค้า 3) การตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร และ 4) การตรวจปล่อยสินค้า

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มารับบริการด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง พฤศจิกายน พ.ศ.2559 จำนวน 241 ราย (ข้อมูลจากระบบทะเบียนผู้มาติดต่อกรมศุลกากร) ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรทั้งหมด 130 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการวิจัยครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ความรับผิดชอบของด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพื้นที่ทั้งหมดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่สิงหาคม พ.ศ.2559 ถึง เมษายน พ.ศ.2560 เป็นระยะเวลา 9 เดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของการปฏิบัติงานข้าราชการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) การศึกษา 4) รายได้ และ 5) ประเภทผู้ใช้บริการ และความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักการมีส่วนร่วม 4) หลักความโปร่งใส 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า และศึกษาตัวแปรตาม คือ การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมศุลกากร ได้แก่ 1) การตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ 2) การตรวจสอบราคาสินค้า 3) การตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร และ 4) การตรวจปล่อยสินค้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มารับบริการด้านศัลยกรรมกระดูกและข้อที่เข้ารับบริการตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง พฤศจิกายน พ.ศ.2559 จำนวน 241 ราย (ข้อมูลจากระบบทะเบียนผู้มาติดต่อกรรมศัลยกรรม)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มารับบริการด้านศัลยกรรม
 กระจกคิริขันธ์ จำนวน 241 ราย โดยใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณตามสูตรของ Green
 (ณัฐพล ชันธไชย, 2557, หน้า 17-31) ใช้หลักความน่าจะเป็นในการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
 (Simple Random Sampling) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งหมด 130 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลจากเอกสารและแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และประเภท
ผู้ใช้บริการ จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักการมีส่วนร่วม 4) หลักความโปร่งใส 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ลักษณะคำถามของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ด้านคุณากรประจำบริษัชนั้ ได้แก่ 1) การตรวจสอบใบขนสินค้า และเอกสารประกอบ 2) การตรวจสอบสิทธิประโยชน์ในการทางการค้า 3) การตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร และ 4) การตรวจสอบปล่อยสินค้า ลักษณะคำถามของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตของการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดสร้างแบบสอบถาม และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบหาความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ยังบกพร่องให้มีความสมบูรณ์

2.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย โดยแต่ละข้อคำถามผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมตามขั้นตอน ดังนี้ 1) นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเชิงเนื้อหา รวมถึงภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม 2) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแล้วนำมาปรับปรุง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงและหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่านโดยนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน คำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร $IOC = \sum R/N$ โดย R = ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ และ N = จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้ ทั้งนี้ ค่า IOC ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.891

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นการเก็บข้อมูลด้วยการโทรศัพท์สอบถามด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และแจกแบบสอบถามโดยผู้อื่นให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 ชุด กับประชากรที่เคยมาใช้บริการด้านศุลกากรประจำบริษัชนั้ และผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ มาตราตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ และวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และเชื่อถือได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามและพรรณนาความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ (Percentage), การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูล

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับสำหรับทดสอบสมมติฐานลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากร ประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square Analysis) และความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากร ประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผลการวิจัย พบว่า

1. การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้ 1) การตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านการตรวจสอบราคาสินค้า มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านการตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านการตรวจสอบปล่อยสินค้า มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้ 1) ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมในระดับมากที่สุด 2) ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมในระดับมากที่สุด 3) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านความโปร่งใส พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมในระดับมากที่สุด 6) ด้านความคุ้มค่า พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ 1) ด้านหลักคุณธรรม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากร

ประจวบคีรีขันธ์ 4) ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามประเด็นที่น่าสนใจได้ดังนี้

1. การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมศุลกากร (2558) เอกสารที่ควรจัดเตรียมในการนำเข้าสินค้า การจัดเตรียมเอกสารและปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีการศุลกากรในการนำเข้าสินค้า สำหรับพิธีการชำระอากรปกติ พิธีการวางประกัน พิธีการขนถ่ายข้างลำ พิธีการคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร ต้องมีเอกสารประกอบ

1.2 ด้านการตรวจสอบราคาสินค้า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมศุลกากร (2558) เมื่อสินค้านำเข้าประเทศไทย ผู้นำเข้าต้องยื่นใบขนสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการนำเข้ากับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ณ ท่าที่นำเข้า และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ถนอมจิต บุรีรักษ์ (2551) เรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้าของกรมศุลกากรไทยที่มีต่อการนำเข้าของประเทศ การวิจัยมีผลการวิจัยพบว่า กรมศุลกากรได้มีการพัฒนาระบบด้านพิธีการนำเข้าส่งออกใหม่ทั้งระบบ โดยการพัฒนาได้ตระหนักถึงความรวดเร็วและการลดต้นทุนของผู้ประกอบการมากที่สุดและพบว่าเมื่อนำข้อมูลของสินค้าทั้งสองชนิดมาวิเคราะห์เป็นแบบจำลองเดียวกันจะทำให้ ผลลัพธ์ทั้งสอง มีผลต่อปริมาณการนำเข้าของผลิตภัณฑ์ในทิศทางตรงกันข้าม และเมื่อนำข้อมูลของสินค้าแต่ละชนิดมาทำการวิเคราะห์แยกกัน ผลลัพธ์แผ่นรีดร้อนทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้าได้จากการรีดร้อนไม่ชุบไม่เคลือบ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งทิศทางไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่คาดไว้ และการนำเข้าหลอดหรือท่อทำด้วยยางพบว่าปัจจัยที่นำมาศึกษาไม่ส่งผลต่อปริมาณนำเข้าของสินค้านี้ดังกล่าว

1.3 การตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมศุลกากร (2558) การตรวจสอบพิสูจน์การสำแดงข้อมูล คือ ขั้นตอนที่ 2 คือ การตรวจสอบพิสูจน์การสำแดงข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ผู้นำเข้ายื่นมา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมลาภ พรหมศรี (2553) เรื่องผลสำเร็จของการให้บริการพิธีการศุลกากรส่งออกทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ของฝ่ายบริการคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ 2 สำนักสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กรมศุลกากร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสำเร็จของการให้บริการพิธีการศุลกากรส่งออกทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารอยู่ในระดับสูง 2) ความคาดหวังและความพึงพอใจโดยรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังที่จะได้รับบริการต่างๆ ในระดับสูง 3) ปัญหาของการให้บริการของฝ่ายบริการคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ 2 ที่พบได้แก่ ปัญหาเจ้าหน้าที่มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์น้อยและขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ปัญหาจากกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

1.4 การตรวจปล่อยสินค้า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมศุลกากร (2558) การตรวจและการปล่อยสินค้า คือ ขั้นตอนสุดท้ายคือการตรวจและปล่อยสินค้าจากอารักขาของศุลกากร ผู้นำเข้ายื่นใบขนฯ กับใบเสร็จรับเงินที่คลังสินค้าเพื่อการปล่อยสินค้าในขั้นนี้ข้อมูลของสินค้าถูกตรวจสอบความถูกต้องโดยละเอียดเพื่อระบุว่าสินค้านี้ต้องผ่านการเปิดตรวจหรือยกเว้นการตรวจ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วันเพ็ญ จิระวิภา (2547) เรื่องประสิทธิภาพในการตรวจสอบหลักการตรวจปล่อยของสำนักตรวจสอบอากร กรมศุลกากร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย ณ สถานประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ข้าราชการสำนักตรวจสอบอากรที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะประสบการณ์ การทำงานเป็นทีม การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานและความร่วมมือของผู้ประกอบการ โดยปัจจัยเหล่านี้จะทำให้การตรวจสอบหลักการตรวจปล่อย ณ สถานประกอบการ มีประสิทธิภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แยกเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีรยุทธ บุญมี (2541) เป็นผู้เริ่มใช้และให้คำกล่าวของ Good Governance ว่า “ธรรมรัฐ” ให้ความหมายว่า ความคิดธรรมรัฐเป็นการมอบอำนาจการเมือง การปกครองแบบใหม่ที่แข็งแกร่งตายตัว แต่ให้มีการปฏิสัมพันธ์กับภาคประชาชน และให้มีลักษณะแยกย่อยมากขึ้น แนวคิดของธรรมรัฐ คือ การเป็นหุ้นส่วนกันในการบริหารและการปกครองประเทศ โดยรัฐ ประชาชน และเอกชน ซึ่งขบวนการนี้จะก่อให้เกิดความเป็นธรรม ความโปร่งใส ความยุติธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนดี และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อนิรุทธ์ แดงหยง (2554) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้านพบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร พบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรม การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรที่มีเพศ และกลุ่มงานแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง ดีงาม มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใสสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประเสริฐ อาสนาทิพย์ (2550) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแยก

ตามสถานภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน แยกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่เปิดโอกาสผู้รับบริการได้ซักถามและเข้ารับฟังเหตุผลตามข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติพิธีการทางศุลกากร สอดคล้องกับแนวคิดของ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) ได้ให้คำนิยามของธรรมาภิบาลว่า หมายถึง ระบบโครงสร้างและกระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นระหว่างภาคประชาสังคม ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคปัจเจกชนและครอบครัว ภาคต่างประเทศ เพื่อที่ภาคต่างๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฉลองนพ อัมพรรัตน์ (2550) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน บุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันพบว่า มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่มีการเปิดเผยระยะเวลาแล้วเสร็จในการให้บริการแก่ผู้มารับบริการทราบ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2541) ได้ให้ความหมายหลักธรรมาภิบาล หรือการจัดการที่ดีโดยหลักสากลจะประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน หมายถึง การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม 2) ความโปร่งใส หมายถึง สาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้ 3) ความมั่นใจ หมายถึง การมีหลักการที่แน่นอนเป็นธรรมที่ทำให้สาธารณชนมั่นใจ

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความตระหนักและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้รับบริการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิสมัย คูศรีพิทักษ์ (2553) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลสายปฏิบัติต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลสายปฏิบัติต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาล โดยรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านการเงินและการคลัง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การเปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน 6) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาล โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 7) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาลในเขตจังหวัดสกลนคร จากผลการวิจัย พบว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า และประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน คือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ การปฏิบัติหน้าที่มีความรวดเร็ว มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ง่ายต่อการให้บริการ สอดคล้องกับแนวคิดของ วาสนา ธรรมจักร (2550) เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำ องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักความโปร่งใส เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน พบว่า 1) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดแพร่ คือ การประเมินผลไม่สะท้อนสภาพการปฏิบัติงานจริง ประชาชนแสดงความคิดเห็นไม่คำนึงถึงความถูกต้องตามระเบียบ ประชาชนยังให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามข้อบังคับน้อย ประชาชนต่อต้านด้านระเบียบข้อบังคับ ผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคณะผู้บริหาร และข้อบัญญัติต่างๆ มิได้บัญญัติจากสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ 2) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรม พบว่า กิจกรรมการพัฒนานั้นแต่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่มีแผนการพัฒนาบุคลากรด้านคุณธรรม จริยธรรมชัดเจน และไม่มีกิจกรรมด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชน 3) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักความโปร่งใส พบว่า ประชาชนไม่เข้าในการใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนยังเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงน้อย 4) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักการมีส่วนร่วม คือ แผนพัฒนาตำบลยังไม่ได้ตอบสนองและแก้ปัญหาที่แท้จริงของชุมชน ยังไม่มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่เป็นรูปธรรม 5) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักความรับผิดชอบ คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ยังมิได้รักษาวินัย ตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด 6) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักความคุ้มค่า คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการประหยัดพลังงานและสาธารณูปโภค เช่น การใช้ไฟฟ้า การใช้เครื่องปรับอากาศ

และ 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดแพร่ มี 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากร ด้านกระบวนการ และด้านบริการ

3. ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านบุคลากรประจวบคีรีขันธ์โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านบุคลากรประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักคุณธรรมกับหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1 ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านบุคลากรประจวบคีรีขันธ์ เนื่องเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความชำนาญและเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย คูศรีพิทักษ์ (2553) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลสายปฏิบัติต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลสายปฏิบัติต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาล โดยรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านการเงินและการคลัง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การเปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน 6) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาล โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 7) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาลในเขตจังหวัดสกลนคร จากผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านหลักความคุ้มค่า และประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน คือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง

3.2 ด้านหลักคุณธรรม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ด้วยความเสียสละ อดทน สอดคล้องกับแนวคิดของ ประมวล รุจนเสรี (2542) ได้ให้นิยามว่า ธรรมาภิบาลคือ การปรับวิธีคิด วิธีบริหารราชการของประเทศไทยเสียใหม่ทั้งระบบ โดยการกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมาเพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำร่วมกันจัดการ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมในการแก้ไขปัญหาพัฒนาเพื่อนำแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกล และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2551) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาลายจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ด้านหลักนิติธรรมและด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้านได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาลาย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน บุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันพบว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่สามารถให้ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนิรุทธ์ แดงหยง (2554) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้านพบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร พบว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรม การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม 2) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีเพศ และกลุ่มงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความตระหนักและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้รับบริการ สอดคล้องกับแนวคิดของ ประสิทธิ์ ดำรงชัย (2543) เห็นว่า ธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐ เป็นการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือ Good Governance เป็นวาทกรรมทางการเมืองที่องค์กรเหนือรัฐ คือ ธนาकारโลกได้นำเสนอหยิบยื่นให้กลุ่มประเทศที่ 3 (ประเทศลูกหนี้) นับแต่ปลายคริสต์ศักราช 1980 เป็นต้นมา เพราะเล็งเห็นความไม่ได้มาตรฐานสากลในการบริหารบ้านเมืองของกลุ่มประเทศดังกล่าวอันเนื่องมาจากความไร้ประสิทธิภาพและการคอร์รัปชันของรัฐบาล โดยเฉพาะกลุ่มในประเทศแถบลาตินอเมริกาและแอฟริกาที่ส่งผลกระทบต่อการชำระหนี้เงินกู้จากธนาकारโลกเป็นสำคัญ โดยได้ให้คำนิยามความหมาย Good Governance ว่า ลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจอรัฐได้ถูกใช้ในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อการพัฒนาในขณะที่ Commission on Global Governance ได้ให้คำนิยาม Governance ในเอกสารที่มีชื่อว่า Our Global Neighbourhood หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ได้กระทำลงหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะนำไปสู่การผสมผสานที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ โดยการร่วมมือกันจัดการในเรื่องนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ประเสริฐ อาสนาทิพย์ (2550) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นฐานศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษา การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขต พื้นฐานศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นฐานศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแยกตาม สถานภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลสถานศึกษาพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน ดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นฐานศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแยกตาม ขนาดโรงเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ข้าราชการมีความรู้ความเข้าใจในด้านการนำหลักธรรมาภิบาล มาปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น
2. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดการออกแบบลักษณะงาน ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานให้ สอดคล้องเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของข้าราชการที่ปฏิบัติงาน
3. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ข้าราชการ ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถในการ ปฏิบัติงาน ตลอดจนถึงการให้โอกาสแสดงออกความคิดเห็นในการพัฒนาองค์กรอย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน

1. ควรมีการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการ ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. ควรชี้แจงสิทธิต่างๆ ที่ผู้รับบริการควรได้รับจากเจ้าหน้าที่ว่ามีสิทธิอะไรบ้าง และควรปฏิบัติ ตนอย่างไรในการมาติดต่อเจ้าหน้าที่ ณ จุดต่างๆ
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้รับบริการได้ทราบ ถึงลักษณะงาน และข้อกฎหมายต่างๆ ได้ง่ายขึ้น
4. ควรจัดสรรบุคลากรในการปฏิบัติงานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ณ จุดต่างๆ ให้มีความเพียงพอต่อ ความต้องการของผู้รับบริการ
5. ควรเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการได้แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ตามช่องทางต่างๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
6. ในการตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ เจ้าหน้าที่ควรให้ความสนใจถึงรายละเอียดต่างๆ ของ เอกสารเพื่อความถูกต้องแม่นยำ

7. การตรวจปล่อยสินค้า เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจปล่อยควรมีความรู้ความชำนาญทั้งเรื่องเกี่ยวกับเอกสารที่มาประกอบในการตรวจปล่อย รายละเอียดของสินค้าว่าสินค้าที่ทำการตรวจปล่อยต้องมีการควบคุมจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและหลีกเลี่ยงการอนุโลมในข้อบังคับต่างๆ ในการตรวจปล่อยสินค้า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพหรือสัมภาษณ์เจาะลึกควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งจะเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมทุกมิติ

2. ควรศึกษาประสิทธิภาพการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมศุลกากร

เอกสารอ้างอิง

- กรมศุลกากร. (2558). นโยบายการกักตุนและส่งออกการที่ดี กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ฉลองนพ อัมพรัตน์. (2551). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอ
กมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). 100 ปี แห่งการปฏิรูประบบราชการและการพัฒนาการของอำนาจรัฐ
และอำนาจการเมือง. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา.
- ณัฐพล ชันธไชย. (2557). Green. S. B. (1991). How many subjects does it take to do a
regression analysis? Multivariate Behavioral Research, 26, 499–510. วารสาร
เกษมบัณฑิต, 15(1), 17-31.
- ถนอมจิต บุรีรักษ์. (2551). การอำนวยความสะดวกทางการค้าของกรมศุลกากรไทยที่มีต่อ
การนำเข้าของประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย 2559. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- ธีรยุทธ บุญมี. (2541). ธรรมนูญแห่งชาติดุทธศาสตร์กฎหมายประเทศไทย กรุงเทพฯ: สายธาร.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ:
วิญญูชน.
- ประมวล รุจนเสรี. (2542). การบริหารการจัดการที่ดี (Good Governance) กรุงเทพฯ: รักษา
ดินแดน.
- ประสิทธิ์ ดำรงชัย. (2543). ทิศทางของประเทศไทยในการสร้างธรรมาภิบาลและแก้ไขปัญหาทุจริต
คอร์รัปชัน. ในการประชุมวิชาการเรื่อง ความสำเร็จและบทเรียนของประเทศต่างๆ ในการ
สร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) และการป้องกันปราบปรามทุจริตคอร์รัปชัน วันที่ 17
กุมภาพันธ์ 2543. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย: โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
และกรมวิเทศสหการ.
- ประเสริฐ อาสนาพิทย์. (2550). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาพื้นฐาน
กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิสมัย คูศรีพิทักษ์. (2553). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน
ของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- วาสนา ธรรมจักร. (2550). การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
ข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- วันเพ็ญ จิระวิภา. (2547). ประสิทธิภาพในการตรวจสอบหลักการตรวจสอบของสำนัก
ตรวจสอบอากร กรมศุลกากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สมลาภ พรหมศรี. (2553). ผลสำเร็จของการให้บริการพิธีการศุลกากรส่งออกทางอิเล็กทรอนิกส์แบบ
ไร้เอกสาร ของฝ่ายบริการคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ 2 สำนักสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร
กรมศุลกากร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนิรุทธ์ แดงหยง. (2554). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

